

SPIS TREŚCI

Tom I

1. Historia ortopedii i rehabilitacji — <i>Michał Przychodzki</i>	1
2. Ortopedia i rehabilitacja we współczesnym ujęciu — <i>Wiktor Dega</i>	9
Zadania ortopedii	10
Społeczne znaczenie ortopedii	10
Rehabilitacja w okresach wojennych	10
Początki rehabilitacji w Polsce	11
Epidemia choroby Heinego-Medina w Polsce i jej znaczenie dla rozwoju re- habilitacji w kraju	13
Utworzenie nadzoru specjalistycznego w rehabilitacji i uznanie jej za odręb- ną specjalność lekarską	13
Kształtowanie się modelu rehabilitacji w kraju	14
Integracja rehabilitacji w powszechnej służbie zdrowia	15
Nowe obowiązki deontologiczne lekarza	16
3. Anatomiczne, fizjologiczne i fizjopatologiczne właściwości narządu ruchu — <i>Stanisław Piątkowski</i>	17
Kości	17
Stawy	21
Mięśnie	22
Biomechaniczne właściwości i odrębności narządu ruchu	24
Kompensacyjne i adaptacyjne właściwości i odrębności narządu ruchu	27
4. Czynnościowe badanie narządu ruchu — <i>Wiktor Dega</i>	37
Wywiady	37
Oglądanie	38
Badanie dotykiem	39
Ocena bólu	40
Ocena zmian statyczno-kinetycznych	43
Pomiary długości i obwodów kończyn	44
Technika badania czynnościowego	48
Badanie ruchów kończyn	48
Badanie ruchów w stawach kończyn dolnych	50
Badanie ruchów w stawach kończyn górnych	54
Badanie ruchów kręgosłupa	58
Badanie ruchowych sprawności mięśni	63
Zasady metody testowania	65
Pozycje testowania	66
Chód i jego mechanizm	85
Mechanizm chodu	87
Działanie mięśni w czasie chodu	91
Ocena chodu patologicznego	92
5. Metody leczenia stosowane w ortopedii — <i>Stanisław Piątkowski</i>	95
Wytoczne planu leczenia	95
Redresje	97
Technika gipsowania	99
Typy opatrunków gipsowych	105
Szynowe opatrunki ustalające	111
Metody stosowania trwałych wyciągów	113
Blokady i nakłucia	117
Metody leczenia operacyjnego	123
6. Usprawnianie chorych z dysfunkcjami narządu ruchu — <i>Kazimiera Milanow- ska, Zbigniew Nadolski, Maria Stachowska, Janina Tomaszewska</i>	129
Lecznice usprawnianie — <i>Janina Tomaszewska</i>	129

Gimnastyka lecznicza	130
Sprzęt pomocniczy do chodzenia	139
Zabawy, gry i sporty	146
Muzykoterapia i choreoterapia	147
Planowanie zabiegów usprawniających	147
Rejestracja postępów w leczniczym usprawnianiu	148
Współpraca zespołu	149
Fizykoterapia — <i>Janina Tomaszewska</i>	149
Elektroterapia	149
Światłolecznictwo	152
Ultradźwięki	152
Parafinoterapia	152
Masaż	153
Terapia zajęciowa — <i>Janina Tomaszewska</i>	153
Rodzaje prac stosowanych w terapii zajęciowej	154
Rehabilitacja przemysłowa	159
Przysposobienie zawodowe	159
Bariery architektoniczne — <i>Janina Tomaszewska</i>	160
Rola psychologa w procesie rehabilitacji — <i>Maria Stachowska</i>	161
Cele i zadania usprawniania psychicznego	161
Diagnoza i metody pracy psychologa	162
Problematyka psychologiczna w rehabilitacji dzieci i młodzieży	163
Dokumentacja	164
Rehabilitacja zawodowa i społeczna — <i>Zbigniew Nadelski</i>	165
Poradnictwo zawodowe	165
Przygotowanie do pracy	166
Pośrednictwo pracy	166
Przystosowanie psychofizyczne	166
Przystosowanie stanowisk pracy	167
Opieka socjalna	167
Hydroterapia i balneoterapia — <i>Kazimiera Milanowska</i>	168
Urządzenia do hydroterapii	170
Sposób prowadzenia ćwiczeń w wodzie	172
Pojęcie balneoterapii i wykorzystanie jej do leczenia usprawniającego	173
7. Pielęgnacja chorych w ortopedii — <i>Witold Jeske</i>	175
Znaczenie pielęgniarstwa w lecznictwie ortopedycznym	175
Chory przed i po operacji ortopedycznej	178
Chory w opatrunku gipsowym	179
Chory z kończyną na wyciągu	182
Potrzeby przewlekle chorego	183
Chorzy wykonujący ćwiczenia ruchowe w łóżku	184
Nauka chodzenia w sali chorych	185
8. Wrodzone zniekształcenia kończyn — <i>Wiktor Dega</i>	187
Przyczyny wad wrodzonych	188
Wrodzone wypaczenia wzrostowe kończyn	190
Braki i ubytki kończyn	191
Wrodzone przerosty kończyn	196
Wypaczenia rozwojowe ręki	196
Wrodzony zrost promieniowo-łokciowy	199
Szpotawość biodra dziecięcego	200
Choroba Otto-Chrobaka	202
Wrodzone zwichnięcie kolana	203
Łąkotka tarczowa	204
9. Wrodzona dysplazja biodra — <i>Wiktor Dega</i>	207
Rozwój anatomiczny stawu biodrowego	207
Patogeneza	209
Profilaktyka wrodzonego zwichnięcia biodra	214
Wzrastanie panewki stawu biodrowego	216
Dysplazja w okresie poporodowym	217
Wczesne leczenie	224
Leczenie operacyjne	232
Korekcje osi biodra	233
Korekcja braku oparcia kostnego głowy kości udowej	236
Osteotomie nadpanewkowe kształtujące panewkę	238
Otwarte repozycje podwichnięć i zwichnięć	242
Wybór metod leczenia operacyjnego	245
Paliatywne operacje	247

Zaburzenia troficzne głowy kości udowej w trakcie leczenia wrodzonego zwichnięcia biodra	247
Leczenie operacyjne późnych następstw martwicy aseptycznej	250
10. Wrodzone wady stopy i goleni — <i>Witold Marciniak</i>	253
Wrodzona stopa końsko-szpotawa	253
Definicja i rozpoznanie	253
Etiologia	255
Patogeneza	255
Obraz radiologiczny	256
Leczenie	258
Wrodzony staw rzekomy goleni i wrodzone przodowygięcie piszczeli	267
Wrodzona stopa przywiedziona	270
Wrodzona stopa piętowa	272
11. Wrodzone wady kręgosłupa, klatki piersiowej i szyi — <i>Alfons Senger</i>	277
Wrodzone wady kręgosłupa	278
Kręgosłup przejściowy	278
Wrodzony blok kręgowy	281
Wrodzona krótka szyja, zespół Klippela i Feila	283
Wrodzone boczne skrzywienie kręgosłupa	284
Kręgoszyk ku przodowi	285
Spondylolysis, praespondylolisthesis	287
Kręgoszyk ku tyłowi, tyłozmyk kręgowy	289
Kręgoszyk rzekomy	289
Wrodzone wady klatki piersiowej	289
Choroba Sprengela, wrodzone wysokie ustawienie łopatki	289
Zebro szyjne	290
Klatka piersiowa lejkowata, szewska	291
Klatka piersiowa kurza	291
Wrodzone wady szyi	292
Wrodzony kręcz szyi pochodzenia mięśniowego	292
Wrodzony kręcz szyi pochodzenia kostnego	295
Kręcz szyi nabyty	295
Dziecko z przepukliną oponowo-rdzeniową — <i>Witold Marciniak</i>	296
12. Układowe zniekształcenia i choroby narządu ruchu — <i>Maria Deżyna</i>	317
Płodowe zbożenia wzrostu chrząstek. Achondroplazja	317
Mnoga wrodzona chrzęstniakowatość kości. Choroba Olliera	319
Mnogie dziedziczne wyrośla kostne. Mnogie kostniakochrzęstniaki	322
Wielomiejscowa dysplazja nasad. Choroba Fairbanka	324
Wrodzona dysplazja kręgowo-nasadowa	326
Dyzostozy chrzęstno-kostne nasadowo-przynasadowe	327
Wielomiejscowa dyzostoza. Zespół Hurler. Gargoylizm. Mukopolisacharydoza I	327
Dyzostoza chrzęstno-kostna nasadowo-przynasadowa. Zespół Morquio-Brailsforda. Mukopolisacharydoza VI	330
Łamliwość kości. Kostnienie niedoskonałe	333
Dyzostoza obojczykowo-czaszkowa	338
Wrodzona sztywność stawów. Płodowe zbliźnowacenia mięśni	339
Zespół Marfana. Palce pajęczce	341
Uogólnione torbielowato-włókniste zwyrodnienie kośćca. Dysplazja włóknista. Zespół Albrighta	342
Choroba marmurowa kości. Choroba Albers-Schönberga	344
Choroba Léri	346
Kości plamiste. Osteopatia rozsiana. Osteopoikiloza	348
Osteopatia pasmowata. Choroba Voorhoeve	348
Postępująca sklerotyzująca dysplazja trzonów kości długich. Choroba Camurati-Engelmanna	349
Wrodzona wapniejąca dysplazja chrząstek. Choroba Hünemann-Conradi	350
Przewlekłe nieswoiste zniekształcające zapalenie kości. Choroba Pageta	350
Postępujące kostnienie mięśni. Choroba Münchmeyera	352
Krzywica	354
Krzywica na tle pierwotnego niedoboru witaminy D	354
Krzywica trzewna	357
Krzywica nerkowa	358
Zespół Albright-Buttlera	358
Krzywica pierwotnie oporna na działanie witaminy D. Rodzina hipofosfatemia	359
Zespół nercycowo-glikozuryczny	360

	Krzywica na tle braku fosfatazy	361
	Krzywica późna	361
	Rozmiękanie kości	362
	Zrzesztnienie kości starcze	363
	Niedoczynność tarczycy. Obrzęk śluzowaty	364
	Zrzesztnienie kości tarczycowe	366
	Akromegalia	366
	Dystrofia kości przytarczyczkowa. Choroba Recklinghausena	367
	Siatkowice	370
	Ziarniniak kwasochłonny	370
	Ziarniniak żółtawicy lub ksantomatyczny. Choroba Hand-Schüller-Christiana	372
	Zmiany stawowe u krawców	374
13.	Wady postawy — <i>Wiktor Dega</i>	377
	Zmienność postawy	378
	Ontogenetyczne kształtowanie się postawy	380
	Postawa nawykowa	383
	Postawa patologiczna	385
	Metody oznaczania postawy	386
	Ogólne badanie lekarskie jako podstawa programu leczenia wad postawy	389
	Analiza błędów w postawie i ich skutków	391
	Tabela błędów postawy	394
	Testy funkcjonalne	395
	Profilaktyka wad postawy	396
14.	Boczne skrzywienie kręgosłupa — <i>Jerzy Król</i>	399
	Etiologia i klasyfikacja	400
	Patogeneza i patomechanika	401
	Kompensacja	404
	Patologia	406
	Identyfikacja wygięć pierwotnych	407
	Radiologiczne określanie rozległości i wielkości wygięć bocznych	408
	Typy skolioz	409
	Przebieg kliniczny skoliozy i rokowanie	413
	Badanie i dokumentacja w przypadkach skolioz	415
	Leczenie skolioz	417
	Profilaktyka skolioz	426
15.	Gimnastyka w wadach postawy i w skoliozach — <i>Kazimiera Milanowska</i>	429
	Rola ćwiczeń w leczeniu wad postawy	429
	Zasady usprawniania w wadach postawy	429
	Ćwiczenia o charakterze leczniczym	433
	Ćwiczenia wyrównawcze zespołowe	435
	Plan lekcji i dobór ćwiczeń w gimnastyce wyrównawczej zespołowej	436
	Prowadzenie ćwiczeń wyrównawczych zespołowych z dziećmi w wieku przedszkolnym	437
	Znaczenie gimnastyki w leczeniu bocznych skrzywień kręgosłupa	438
	Ćwiczenia w funkcjonalnych bocznych skrzywieniach kręgosłupa	442
	Ćwiczenia w idiopatycznych skrzywieniach kręgosłupa	443
	Ćwiczenia w przebiegu leczenia gorsetami gipsowymi i przed zabiegiem operacyjnym	444
	Ćwiczenia po zabiegu operacyjnym	445
16.	Zniekształcenia wzrostowe i nabyte kończyn dolnych — <i>Stanisław Piątkowski</i>	447
	Idiopatyczna koślawość kolan	447
	Stopa koślawo-płaska	449
	Stopy wrażliwe	455
	Wystawanie podeszwowe środkowych głów kości śródstopia, stopa poprzecznie płaska	455
	Paluch koślawy	458
	Szponiaste ustawienie palców	460
	Stopa koślawa z przykurczu	462
	Stopa wydrążona idiopatyczna	464
	Paluch sztywny	466
	Palce młoteczkowate	467
17.	Młodzieńcze złuszczenie głowy kości udowej — <i>Alfons Senger</i>	469
18.	Gimnastyka lecznicza stóp — <i>Kazimiera Milanowska</i>	477
19.	Jałowe martwice kości — <i>Alfons Senger</i>	483
	Jałowe martwice kości u dzieci i młodzieży	483
	Dziecięco-młodzieńcza jałowa martwica kości	483

Choroba Perthesa, choroba Legg-Waldenström-Calvé-Perthes	487
Choroba Osgood-Schlattera	493
Jałowa martwica guza kości piętowej	494
Martwica kości łódkowatej	494
Martwica głowy II kości śródstopia	495
Martwica trzonu kręgu	496
Choroba Blounta, zespół Blounta-Barbera, piszczel szpotawa dzieci i młodzieży	497
Młodzieńcza kifoza, choroba Scheuermanna	498
Choroba Thiemanna	500
Jałowe martwice kości u dorosłych	500
Martwica kości księżycowatej	500
Oddzielająca jałowa martwica kostno-chrzęstna	501
Chondromalacja	504
Chrzęstniakowatość stawów	506
20. Zniekształcenia i zaburzenia czynności po urazowych uszkodzeniach narządu ruchu — <i>Alfons Senger</i>	509
Profilaktyka zniekształceń	509
Zniekształcenia po złamaniach	510
Stawy rzekome	515
Zniekształcenia po zwichnięciach	523
Ograniczenia ruchów i przykurcze	524
Skostnienia okołostawowe	525
Jałowe, pourazowe martwice kości	526
Zastarzałe zwichnięcia	527
Zniekształcenia po uszkodzeniach ścięgien	528
Podskórne uszkodzenia ścięgien	528
Otwarte uszkodzenia ścięgien	529
Uszkodzenia łąkotek kolana	530
Uszkodzenia więzadeł	536
Staw kolanowy	536
Staw skokowo-goleniowy	538
Zniekształcenia po uszkodzeniach mięśni i skóry	540
Uszkodzenia narządu ruchu z przeciążenia	542

Tom II

21. Dysfunkcje ręki — <i>Hieronim Strzyżewski</i>	545
Badanie i ocena czynności ręki	545
Cel	545
Wywiady	545
Badanie stawów ręki	546
Badanie układu mięśniowo-ścięgowego ręki	552
Badanie układu nerwowego ręki i kończyny górnej	553
Zasady postępowania w urazach i zniekształceniach pourazowych ręki	560
Rany skóry i jej cięcia w operacjach odtwórczych	560
Uszkodzenia ścięgien zginaczy palców	562
Uszkodzenia ścięgien prostowników palców	564
Uszkodzenia nerwów	567
Warunki przygotowania ręki do operacji rekonstrukcyjnych ścięgien i nerwów	567
Najczęstsze błędy w leczeniu uszkodzeń ścięgien i nerwów ręki	568
Zwichnięcia i skręcenia stawów palców	568
Złamania paliczków i kości śródreżca	570
Złamania kości łódeczkowatej	574
Zwichnięcie kości księżycowatej	574
Przykurcz Volkmana	575
Zespół ischemiczny Volkmana w kończynie górnej	575
Przykurcz ischemiczny mięśni wewnętrznych ręki	582
Przykurcz typu Volkmana w obrębie kończyn dolnych	583
Porodowe uszkodzenie splotu ramiennego	585
22. Choroby i zniekształcenia narządu ruchu na tle procesów zapalnych — <i>Janina Markowa, Alfons Senger</i>	591
Ropne zapalenia kości i stawów — <i>Alfons Senger</i>	591

Ostre krwiopochodne zapalenie kości	591
Zapalenia kości po złamaniach otwartych	603
Ropień Brodiego	604
Zapalenie kości Garré	606
Osteitis pubis	606
Osteitis condensans ilii	607
Podurowe zapalenie kości	607
Ropne zapalenia stawów	607
Gruźlica kostno-stawowa — <i>Janina Markowa</i>	613
Epidemiologia	613
Drogi zakażenia	613
Czynniki predysponujące	614
Patogeneza ognisk kostnych	615
Najczęstsze umiejscowienie	617
Gruźlica stawów	618
Klinika gruźlicy kostno-stawowej	619
Leczenie ogólne i chemioterapia	623
Leczenie zachowawcze	624
Leczenie operacyjne	625
Gruźlica kręgosłupa	626
Gruźlicze zapalenie stawu biodrowego	631
Inne zapalenia kości i stawów — <i>Janina Markowa</i>	634
Kiła kości i stawów	634
Rzeźączkowe zapalenie stawów	637
Grzybicze zapalenie kości	637
Bruceloza	638
Wirusowe zapalenie kości i stawów	639
23. Zniekształcenia i choroby ścięgien, więzadeł i tkanki łącznej — <i>Hieronim Strzyżewski</i>	643
Przykurcz Dupuytrena, przykurcz rozciągnia dłoniowego	643
Zapalenie kaletki maziowej	646
Zespół bólu i sztywności	650
Epicondylitis radii	651
Styloiditis radii	652
Zespół de Quervaina, choroba de Quervaina	652
Palec przeskakujący, trzaskający, strzelający	652
Trzaskająca łopátka	654
Torbiel galaretowata	654
Biodro trzaskające	655
Ostroga piętowa	656
24. Zespół Sudecka — <i>Roman Ratomski</i>	657
25. Choroby reumatoidalne narządu ruchu z punktu widzenia ortopedycznego — <i>Hieronim Strzyżewski</i>	663
Reumatoidalne zapalenie stawów	663
Leczenie zachowawcze	667
Leczenie chirurgiczne	671
Złamania w reumatoidalnym zapaleniu stawów	683
Gościec stawowy młodzieńczy	683
Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa	684
26. Zmiany zwyrodnieniowo-zniekształcające stawów — <i>Alfons Senger</i>	687
Zmiany zwyrodnieniowo-zniekształcające samoistne	687
Zmiany zwyrodnieniowo-zniekształcające wtórne	688
Zmiany zwyrodnieniowo-zniekształcające stawów kończyn dolnych	691
Zmiany zwyrodnieniowo-zniekształcające kręgosłupa	697
Zmiany zwyrodnieniowo-zniekształcające stawów kończyn górnych	699
Nawykowe zwichnięcie stawu ramiennego	701
Nawykowe zwichnięcie rzepki	703
27. Choroby zawodowe narządu ruchu — <i>Michał Przychodzki</i>	707
Wykaz chorób zawodowych „cywilnych”	707
Wykaz chorób pozostających w związku ze służbą wojskową	708
Fluoroza przemysłowa	709
Choroba wibracyjna	709
Zmiany w stawie łokciowym	711
Zmiany w kościach nadgarstka	712
Zmiany w stawie ramiennym	713
Profilaktyka	713
Leczenie	713

Orzecznictwo	714
Schorzenia nerwów, mięśni, ścięgien, pochewek ścięgniowych, kaletek maziowych, tkanek okołostawowych	714
Uszkodzenia narządu ruchu w chorobie kesonowej	715
Brucełloza	716
Choroby zawodowe w związku ze służbą wojskową	716
Zmiany w narządzie ruchu u traktorzystów	718
28. Nowotwory i nowotworopodobne zmiany kości i tkanek miękkich narządu ruchu — <i>Karol Bernardczyk, Janusz Bruszewski, Bogdan Łukaszewski, Cezary Raniłau</i>	719
Ogólne aspekty morfologiczne i biologiczne nowotworu	719
Klasyfikacja guzów kości	720
Wywiad i badanie przedmiotowe	721
Badanie radiologiczne	722
Badanie anatomopatologiczne	722
Ogólne zasady i organizacja leczenia	723
Nowotwory wytwarzające tkankę kostną	725
Nowotwory wytwarzające tkankę chrzęstną	730
Guz olbrzymiokomórkowy	734
Nowotwory szpiku kostnego	736
Nowotwory tkanki naczyniowej	740
Inne nowotwory tkanki łącznej	743
Inne nowotwory kości	745
Nowotwory nie sklasyfikowane	746
Zmiany nowotworopodobne kości	747
Przerzuty nowotworów do kości	751
Wtórne i popromienne nowotwory kości	753
Zmiany w układzie kostnym w przebiegu białaczki	754
Nowotwory i nowotworopodobne zmiany tkanek miękkich narządu ruchu	754
29. Leczenie ortopedyczno-chirurgiczne dzieci z mózgowymi porażeniami — kończyny dolne — <i>Wiktor Dega</i>	759
Uwagi ogólne	759
Sprawy istotne dla chirurga przed podjęciem decyzji operacji	760
Błędy w rozpoznaniu	762
Ustalenie planu leczenia operacyjnego	763
Technika operacyjna	765
Stopa końska	765
Deformacje biodra	771
Deformacje kolana	777
Krytyka wyników	779
30. Ręka spastyczna — <i>Hieronim Strzyżewski</i>	781
31. Porażenia i niedowłady w przebiegu chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego — <i>Andrzej Szulc</i>	787
Porażenia i niedowłady po urazach kręgosłupa powikłanych uszkodzeniami rdzenia kręgowego	787
Wczesny okres uszkodzeń rdzenia kręgowego	787
Zaburzenia metaboliczne	792
Problem repozycji i stabilizacji złamań kręgosłupa	793
Pęcherz neurogenny	794
Zakażenia układu moczowego	794
Ból w paraplegii	795
Spastyczność i związane z nią deformacje	796
Zasady leczenia spastyczności	797
Zagadnienie odleżyn	799
Skostnienia pozaszkieletowe u chorych z paraplegią	801
Stabilizacja i przywracanie czynności kończyn u chorych z paraplegią	802
Zaopatrzenie ortopedyczne	804
Niedowłady i porażenia spowodowane zmianami zapalnymi kręgosłupa	804
Porażenia spowodowane zmianami nowotworowymi kręgosłupa	805
Porażenia związane ze skrzywieniami bocznymi kręgosłupa	806
Jamistość rdzenia	807
Wiąd rdzenia	809
32. Porażenia wiotkie i zniekształcenia w następstwie <i>poliomyelitis</i> — <i>Jerzy A. George</i>	811
<i>Poliomyelitis anterior acuta</i>	811
Następstwa <i>poliomyelitis</i>	813
Stopa	817

Stopa końska	817
Stopa wiotka opadająca	818
Stopa końsko-koślawa	819
Stopa końsko-szpotała	821
Stopa piętowa	822
Stopa wydrążona	823
Palce młoteczkowate	824
Uniesienie grzbietowe I kości śródstopia	825
Kolano	826
Podwichnięcie rotacyjne zewnętrzne goleni	826
Porażenie m. czworogłowego uda	827
Przykurcz zgięciowy kolana	828
Kolano tyłowygięte	828
Kolano wiotkie	829
Biodro	829
Przykurcz zgięciowo-odwiedzeniowy stawu biodrowego	829
Porażenie mięśni pośladowych	831
Zwichnięcie porażenne stawu biodrowego	832
Nierówna długość kończyn dolnych	833
Tułów	836
Skosne ustawienie miednicy	836
Skolioza porażenna	837
Kończyna górna	838
33. Zniekształcenia pochodzenia nerwoobwodowego — <i>Hieronim Strzyżewski</i>	841
Nerwoból	841
Nerwoból odcinkowy	841
<i>Meralgia paraesthetica</i>	841
Nerwobóle towarzyszące zmianom zwyrodniającym biodra	842
Zespół kanału nadgarstka	842
Zespół kanału Guyona	842
Zespół rowka nerwu łokciowego	843
Kauzalgia	844
Uszkodzenia nerwów obwodowych	845
Zmiany patologiczne w uszkodzeniach nerwów obwodowych	845
Czynniki sprzyjające regeneracji nerwu	846
Podział uszkodzeń nerwów	846
Ogólne zasady rozpoznawania uszkodzeń nerwów obwodowych	847
Badanie w uszkodzeniach nerwów obwodowych	848
Zasady leczenia operacyjnego uszkodzeń nerwów obwodowych	848
Leczenie zachowawcze i rehabilitacja	851
Uszkodzenie spłotu szyjnego	852
Uszkodzenie spłotu ramiennego	852
Podział uszkodzeń	853
Leczenie	853
Nerw piersiowy długi	854
Nerw pachowy	854
Nerw promieniowy	855
Nerw pośrodkowy	856
Nerw łokciowy	857
Nerwy palcowe	857
Nerw mięśniowo-skórny	858
Uszkodzenia spłotu lędźwiowo-krzyżowego	858
Nerw udowy	858
Nerw kulszowy	859
Nerw strzałki wspólny	859
Nerw piszczelowy	859
Uszkodzenia układu nerwowego obwodowego w zabiegach ortopedycznych	859
Uszkodzenia nerwów obwodowych w czasie leczenia zachowawczego	860
Niezamierzone uszkodzenia nerwów obwodowych jako powikłania zabiegów operacyjnych	860
Uszkodzenia nerwów obwodowych w stosowaniu zaopatrzenia ortopedycznego	861
34. Choroby mięśni z punktu widzenia ortopedycznego — <i>Andrzej Szulc</i>	863
Dystrofie mięśniowe postępujące	863
Zanik rdzeniowy mięśni dziecięcy i młodzieńczy (postać Werdniga, Hoffmanna i Kugelberga-Welandera)	866
Strzałkowy zanik mięśni — choroba Charcot-Marie-Tooth	867

35. Lecznicze usprawnianie w chorobach układu nerwowego — <i>Kazimiera Miłanowska</i>	869
Lecznicze usprawnianie w przypadkach porażen i niedowładów wiotkich	870
Zasady postępowania usprawniającego w przypadkach <i>poliomyelitis</i>	871
Postępowanie usprawniające w przypadkach rozszczepu kręgosłupa z niedowładem kończyn	880
Leczenie usprawniające w przypadkach uszkodzenia nerwów obwodowych	880
Postępowanie usprawniające w miopatiach i miotoniach	881
Reedukacja mięśni metodą wzorców	881
Lecznicze usprawnianie w przypadkach porażen spastycznych mózgowych	883
Zasady usprawniania chorych z niedowładami spastycznymi pochodzenia mózgowego	884
Leczenie usprawniające w przypadkach mózgowego porażenia dziecięcego	884
Leczenie usprawniające w przypadkach porażenia połowicznego	891
Usprawnianie w przypadkach paraplegii	894
36. Amputacje kończyn — <i>Jerzy Król</i>	901
Amputacje w chorobach naczyń obwodowych	902
Wybór poziomu i techniki amputacji	902
Odrębności techniki amputacji w chorobach naczyń obwodowych	903
Amputacje „nienaczyniowe”	904
Wartość funkcjonalna kikutów w zależności od poziomu odjęcia	904
Amputacje w obrębie kończyny dolnej	905
Amputacje w obrębie kończyny górnej	909
Amputacje u kobiet	911
Amputacje u dzieci	911
Zasady techniki amputacyjnej	913
Amputacje otwarte	913
Amputacja zamknięta	913
Zasady operacji wytwórczych na kikutach	915
Kikut Krukenberga	915
Kikuty kineplastyczne	916
Kikut Marquardta	918
Prowadzenie pooperacyjne pacjenta po amputacji	918
Wady i choroby kikutów	919
Kształt	920
Wadliwe ustawienie kikutów	920
Zaburzenia krążenia i trofiki kikutów	920
Zaburzenia skórne kikutów	921
Wadliwe blizny	922
Bóle u pacjentów po amputacjach	922
Kończyna fantomowa	922
Bóle fantomowe	922
Bóle kikutów	923
Diagnostyka i leczenie bólów u chorych po amputacjach	924
Higiena kikutów	925
37. Usprawnianie chorych po amputacjach kończyn — <i>Janina Tomaszewska</i>	927
Planowanie odjęcia kończyn	927
Usprawnianie przed zaprotezowaniem	928
Usprawnianie po amputacji w obrębie kończyny dolnej	931
Usprawnianie przed zaprotezowaniem	931
Usprawnianie po zaprotezowaniu	939
Usprawnianie po amputacji w obrębie kończyny górnej	946
Usprawnianie przed zaprotezowaniem	946
Usprawnianie po zaprotezowaniu	951
38. Podstawy zaopatrzenia ortopedycznego — <i>Tadeusz Myśliborski</i>	957
Zaopatrzenie protezowe	957
Zaopatrzenie protezowe kończyn górnych	958
Zaopatrzenie protezowe po amputacji w obrębie ręki	958
Zaopatrzenie protezowe kikutów w obrębie przedramienia	959
Lej protezy przedramienia	961
Sterowanie ruchami protezy przedramienia	962
Źródła sił sterujących ruchem końcówki chwytnej	962
Zaopatrzenie protezowe kikutów w obrębie ramienia	965
Układy sterowania stosowane w protezach ramienia	966
Zaopatrzenie protezowe przy braku kikutów kończyny górnej	969
Zaopatrzenie protezowe po amputacjach w obrębie kończyn dolnych	970
Zaopatrzenie protezowe kikutów w obrębie stopy	970

Zaopatrzenie protezowe kikutów w obrębie goleni	971
Zaopatrzenie protezowe kikutów uda	974
Zaopatrzenie protezowe przy braku kikutu	978
Jak zapisujemy protezy?	979
Konserwacja protezy	981
Problemy zaopatrzenia protezowego w wieku dziecięcym	982
Problemy protezowania osób w starszym wieku	984
Problemy protezowania w chorobach naczyniowych	985
Zaopatrzenie ortotyczne	986
Bierna kontrola ruchów w stawach	986
Zaopatrzenie szyjnego odcinka kręgosłupa	987
Poprawa statyki ciała i sprawności chodu	990
Ortotyczna kontrola ruchów w obrębie kończyny górnej	1000
Ortotyka, we wczesnym usprawnianiu ręki	1001
Poprawa ortotyczna upośledzonej czynności ręki	1003
Ortotyczna substytucja czynności ręki	1004
Podparcie masy ciała	1005
Problemy zaopatrzenia ortotycznego u dzieci	1006
Zapisywanie zaopatrzenia ortotycznego	1008
Organizacja zaopatrzenia ortopedycznego w Polsce	1010
39. Usprawnianie chorych w związku z ich zaopatrzeniem ortopedycznym —	1013
<i>Janina Tomaszewska</i>	1013
Chorzy z aparatami stabilizującymi	1016
Czynności życia codziennego	1017
Chorzy w aparatach odciążających	1017
Chorzy w aparatach korekcyjnych	1017
Chorzy zaopatrzeni w gorsety ortopedyczne	1018
Chorzy zaopatrzeni we wkładki ortopedyczne z powodu spłaszczenia stóp	1018
Chorzy z aparatami dla kończyn górnych	1018
Sprzęt do samoobsługi chorych	1021
Wózki inwalidzkie	1021
Rodzaje wózków	1024
Posługiwanie się wózkiem	1025
40. Orzecznictwo inwalidzkie w chorobach narządu ruchu — <i>Michał Przychodzki</i>	1025
Ustawowa definicja inwalidztwa	1025
Definicje grup inwalidów	1026
Orzekanie w sprawach oceny skutków nieszczęśliwych wypadków dla Pań-	
stwowego Zakładu Ubezpieczeń	1028
Metodyka badań orzecznich	1028
Okoliczności powstania inwalidztwa	1030
Zagadnienia neurologiczne w badaniu orzecznym narządu ruchu	1033
Gruźlica kostno-stawowa a uraz	1035
Złamania leczone operacyjnie z użyciem metalu a inwalidztwo	1036
Ustawy, rozporządzenia, zarządzenia, wytyczne	1036
Skorowidz rzeczowy	1039